

III

(Acte adoptate în temeiul Tratatului UE)

ACTE ADOPTATE ÎN TEMEIUL TITLULUI V DIN TRATATUL UE

POZIȚIA COMUNĂ 2008/944/PESC A CONSILIULUI

din 8 decembrie 2008

de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 15,

întrucât:

- (1) Statele membre intenționează să se bazeze pe criteriile comune adoptate în cadrul Consiliilor Europene de la Luxemburg și Lisabona din 1991 și 1992, precum și pe Codul de conduită al Uniunii Europene privind exporturile de armament, adoptat de Consiliu în 1998.
- (2) Statele membre recunosc responsabilitatea specială a statelor exportatoare de tehnologie și echipament militar.
- (3) Statele membre sunt hotărâte să stabilească standarde comune înalte, care să fie considerate drept un minim în domeniul gestionării și limitării transferurilor de tehnologie și echipament militar de către toate statele membre, precum și să consolideze schimbul de informații relevante în vederea obținerii unei transparențe mai mari.
- (4) Statele membre sunt hotărâte să împiedice exportul de tehnologie și echipament militar care ar putea fi folosite în scopuri de represiune internă sau de agresiune internațională ori care ar putea să contribuie la instabilitatea regională.
- (5) Statele membre intenționează să consolideze cooperarea și să promoveze convergența în domeniul exporturilor de tehnologie și echipament militar în cadrul politicii externe și de securitate comună (PESC).
- (6) Au fost luate măsuri complementare împotriva transferurilor ilicite în cadrul Programului UE pentru prevenirea și combaterea traficului ilicit de arme convenționale.
- (7) La 12 iulie 2002, Consiliul a adoptat Acțiunea comună 2002/589/PESC ⁽¹⁾ privind contribuția Uniunii Europene la combaterea acumulării și difuzării destabilizatoare a armelor ușoare și de calibru mic.
- (8) La 23 iunie 2003, Consiliul a adoptat Poziția comună 2003/468/PESC ⁽²⁾ privind controlul brokerajului de arme.
- (9) În decembrie 2003, Consiliul a adoptat o strategie împotriva proliferării armelor de distrugere în masă, iar în decembrie 2005, Consiliul a adoptat o strategie pentru combaterea acumulării și difuzării destabilizatoare a armelor ușoare și de calibru mic, precum și a muniției aferente acestora, acestea presupunând un interes comun sporit al statelor membre ale Uniunii Europene în vederea unei abordări coordonate a controlului exporturilor de tehnologie și echipament militar.
- (10) Programul de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit de arme ușoare și de calibru mic, în toate aspectele sale, a fost adoptat în 2001.
- (11) Registrul Organizației Națiunilor Unite pentru armele convenționale a fost instituit în 1992.
- (12) Statele au dreptul să transfere mijloace de autoapărare în conformitate cu dreptul de autoapărare recunoscut de Carta ONU.
- (13) Este recunoscută dorința statelor membre de a menține industria de apărare ca parte a bazei lor industriale, precum și a eforturilor lor de apărare.

⁽¹⁾ JO L 191, 19.7.2002, p. 1.

⁽²⁾ JO L 156, 25.6.2003, p. 79.

- (14) Consolidarea unei baze tehnologice și industriale de apărare europeană care să contribuie la punerea în aplicare a politicii externe și de securitate comună, în special a politicii europene de securitate și apărare comune, ar trebui să fie însoțită de cooperare și convergență în domeniul tehnologiei și echipamentului militar.
- (15) Statele membre intenționează să consolideze politica de control a exporturilor de tehnologie și echipament militar a Uniunii Europene, prin adoptarea prezentei poziții comune, care actualizează și înlocuiește Codul de conduită al Uniunii Europene privind exporturile de armament adoptat de Consiliu la 8 iunie 1998.
- (16) La 13 iunie 2000, Consiliul a adoptat Lista comună a Uniunii Europene cuprinzând produsele militare, care este actualizată în mod regulat, avându-se în vedere, după caz, listele naționale și internaționale similare ⁽¹⁾.
- (17) Uniunea trebuie să asigure coerența de ansamblu a activităților sale pe plan extern în contextul relațiilor sale externe, în conformitate cu articolul 3 paragraful al doilea din tratat; în această privință, Consiliul ia notă de propunerea Comisiei de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1334/2000 al Consiliului din 22 iunie 2000 de instituire a unui regim comunitar pentru exporturile de produse și tehnologii cu dublă utilizare ⁽²⁾,

ADOPTĂ PREZENTA POZIȚIE COMUNĂ:

Articolul 1

- (1) Fiecare stat membru evaluează, de la caz la caz, în raport cu criteriile prevăzute la articolul 2, cererile de licență de export care i-au fost prezentate cu privire la elementele incluse în Lista comună a UE cuprinzând produsele militare menționată la articolul 12.
- (2) Cererile de licență de export menționate la alineatul (1) includ:
- cereri de licență pentru exporturi fizice, inclusiv cele pentru producția autorizată de echipament militar în țări terțe;
 - cereri de licență de brokeraj;
 - cereri de licență de „tranzit” sau „transbordare”;
 - cereri de licență pentru orice tip de transferuri nemateriale de software și tehnologie prin intermediul mediilor electronice, fax sau telefon.

Legislația statelor membre indică în ce cazuri este necesară o licență de export cu privire la aceste cereri.

⁽¹⁾ Modificată ultima dată la 10 martie 2008, JO C 98, 18.4.2008, p. 1.
⁽²⁾ JO L 159, 30.6.2000, p. 1.

Articolul 2

Criterii

(1) Primul criteriu: Respectarea obligațiilor și angajamentelor internaționale ale statelor membre, în special a sancțiunilor adoptate de Consiliul de Securitate al ONU sau de Uniunea Europeană, a acordurilor de neproliferare sau privind alte aspecte asemănătoare, precum și a altor obligații internaționale.

O licență de export este refuzată în cazul în care aprobarea nu ar fi consecventă, printre altele, cu:

- (a) obligațiile internaționale ale statelor membre și angajamentele acestora de a aplica embargourile cu privire la arme impuse de Organizația Națiunilor Unite, Uniunea Europeană și Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa;
- (b) obligațiile internaționale care revin statelor membre în temeiul Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, al Convenției privind armele biologice și toxice și al Convenției privind armele chimice;
- (c) angajamentul statelor membre de a nu exporta nici un fel de mine antipersonal;
- (d) angajamentele statelor membre în cadrul Grupului Australia, al Regimului de control al tehnologiilor pentru rachete, al Comitetului Zangger, al Grupului furnizorilor nucleari, al Aranjamentului de la Wassenaar și al Codului de conduită de la Haga împotriva proliferării rachetelor balistice.

(2) Al doilea criteriu: Respectarea drepturilor omului în țara de destinație finală, precum și respectarea de către acea țară a legislației internaționale în domeniul drepturilor omului.

— După ce au evaluat atitudinea țării beneficiare cu privire la principiile relevante stabilite prin instrumente internaționale în domeniul drepturilor omului, statele membre:

- (a) refuză acordarea unei licențe de export în cazul în care există un risc clar că tehnologia sau echipamentul care urmează a fi exportate ar putea fi folosite în scopuri de represiune internă;
- (b) exercită o atenție și vigilență deosebite în acordarea licențelor, pentru fiecare caz în parte și ținând seama de natura tehnologiei sau echipamentului militar, pentru țările în care organismele competente ale Organizației Națiunilor Unite, Uniunea Europeană sau Consiliul Europei au constatat grave încălcări ale drepturilor omului.

În acest scop, tehnologia sau echipamentul care ar putea folosi în scopuri de represiune internă ar include, printre altele, tehnologia sau echipamentul pentru care există dovezi că acestea sau alte tehnologii sau echipamente similare au fost folosite în scopuri de represiune internă de către utilizatorul final sau atunci când există motive să se creadă că tehnologia sau echipamentul vor fi deviate de la scopul lor final sau de la utilizatorul final și folosite în scopuri de represiune internă. În conformitate cu articolul 1 din prezenta poziție comună, natura tehnologiei sau echipamentului va fi analizată cu atenție, în special dacă se intenționează utilizarea acestora în scopuri de securitate internă. Represiunile interne includ, printre altele, tortura și alte tratamente sau pedepse crude, inumane și degradante, execuții sumare sau arbitrare, dispariții, detenții arbitrare și alte încălcări majore ale drepturilor omului și libertăților fundamentale, astfel cum au fost stabilite de instrumentele internaționale relevante în domeniul drepturilor omului, inclusiv Declarația universală a drepturilor omului și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

— După ce au evaluat atitudinea țării de destinație cu privire la principiile relevante stabilite prin instrumente de legislație internațională în domeniul drepturilor omului, statele membre:

(c) refuză acordarea unei licențe de export în cazul în care există un risc clar că tehnologia sau echipamentul care vor fi exportate ar putea fi folosite pentru comiterea de încălcări grave ale legislației internaționale din domeniul drepturilor omului.

(3) Al treilea criteriu: Situația internă din țara de destinație finală, respectiv existența unor tensiuni sau conflicte armate.

Statele membre refuză acordarea unei licențe pentru un export de tehnologie sau echipament militar care ar putea provoca sau prelunge conflictele armate ori ar agrava tensiuni sau conflicte existente în țara de destinație finală.

(4) Al patrulea criteriu: Menținerea păcii, securității și stabilității regionale.

Statele membre refuză acordarea unei licențe pentru un export în cazul în care există un risc clar că destinatarul intenționat ar utiliza tehnologia militară sau echipamentul care urmează a fi exportat într-un mod agresiv, împotriva unei alte țări sau pentru a impune cu forța o revendicare teritorială. Atunci când analizează aceste riscuri, statele membre iau în considerare, printre altele:

(a) existența sau posibilitatea existenței unui conflict armat între destinatar și o altă țară;

(b) o revendicare de teritoriu aparținând unei țări vecine pe care, în trecut, destinatarul a încercat sau a amenințat că o va impune cu forța;

(c) posibilitatea ca tehnologia sau echipamentul militar să fie folosite în alte scopuri decât pentru securitatea națională și apărarea destinatarului;

(d) necesitatea de a nu afecta în mod negativ și semnificativ stabilitatea regională.

(5) Al cincilea criteriu: Securitatea națională a statelor membre și a teritoriilor ale căror relații externe sunt sub autoritatea unui stat membru, precum și cea a țărilor prietene și aliate.

Statele membre iau în considerare:

(a) efectul potențial al tehnologiei sau echipamentului militar care urmează a fi exportat asupra intereselor lor de securitate și apărare, precum și asupra celor ale statelor membre și ale țărilor prietene și aliate, recunoscând, în același timp, că acest factor nu poate afecta analizarea criteriilor referitoare la respectarea drepturilor omului și ale păcii, securității și stabilității regionale;

(b) riscul utilizării tehnologiei sau echipamentului militar vizat împotriva propriilor forțe sau împotriva celor ale statelor membre sau ale țărilor prietene și aliate.

(6) Al șaselea criteriu: Comportamentul țării cumpărătoare cu privire la comunitatea internațională, în special în ceea ce privește atitudinea sa față de terorism, natura alianțelor sale și respectarea legislației internaționale.

Statele membre iau în considerare, printre altele, istoricul țării cumpărătoare cu privire la:

(a) sprijinirea sau încurajarea terorismului și a criminalității organizate internaționale;

(b) respectarea angajamentelor sale internaționale, în special în ceea ce privește neutilizarea forței, precum și ale celor luate în contextul legislației internaționale în domeniul drepturilor omului;

(c) angajamentul său în favoarea neproliferării și a altor domenii ale dezarmării și controlului armelor, în special semnarea, ratificarea și punerea în aplicare a controalelor asupra armelor și a convențiilor de dezarmare menționate la primul criteriu litera (b).

(7) Al șaptelea criteriu: Existența riscului ca tehnologia sau echipamentul militar să fie deviate în cadrul țării cumpărătoare sau reexportate în condiții indezirabile.

La evaluarea impactului tehnologiei sau echipamentului militar care urmează să fie exportat asupra țării destinate și a riscului ca astfel de tehnologie sau echipament să fie deviate către un utilizator final indezirabil sau o utilizare finală indezirabilă se au în vedere următoarele:

- (a) interesele legitime de apărare și siguranță națională ale țării de destinație, inclusiv orice participare la activități ale Organizației Națiunilor Unite sau alte activități de menținere a păcii;
 - (b) capacitatea tehnică a țării de destinație de a utiliza astfel de tehnologie sau echipament;
 - (c) capacitatea tehnică a țării de destinație de a efectua controale eficiente ale exporturilor;
 - (d) riscul ca astfel de tehnologie sau echipament să fie reexportat către destinații indezirabile și istoricul țării de destinație cu privire la respectarea oricăror prevederi referitoare la reexporturi sau la aprobarea reexporturilor pe care statul membru consideră necesar să le impună;
 - (e) riscul ca astfel de tehnologie sau echipament să fie deviat către organizații teroriste sau către teroriști individuali;
 - (f) riscul de inginerie inversă sau de transfer neintenționat de tehnologie.
- (8) Al optulea criteriu: Compatibilitatea exporturilor de tehnologie sau echipament militar cu capacitatea tehnică și economică a țării de destinație, ținând seama că este de dorit ca țările să răspundă nevoilor legitime de securitate și apărare cu o cât mai mică deviere de resurse economice și umane pentru armament.

În perspectiva informațiilor provenite din surse relevante, cum ar fi rapoartele întocmite de Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, de Banca Mondială, de Fondul Monetar Internațional și de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, statele au în vedere faptul că exportul preconizat ar putea împiedica dezvoltarea durabilă a țării de destinație. În acest context, acestea au în vedere nivelul relativ al cheltuielilor sociale și militare ale țării de destinație, luând în considerare de asemenea și orice ajutor UE sau bilateral.

Articolul 3

Prezenta poziție comună nu aduce atingere dreptului statelor membre de a aplica politici naționale mai restrictive.

Articolul 4

(1) Statele membre pun în circulație detalii referitoare la cererile de licență de export care au fost refuzate în conformitate cu criteriile prezentei poziții comune, împreună cu

explicații privind motivele pentru care licența a fost refuzată. Înainte ca orice stat membru să acorde o licență care a fost refuzată de un alt stat sau alte state membre, pentru o tranzacție identică în esență, în decursul ultimilor trei ani, acesta consultă mai întâi statul sau statele membre care au exprimat refuzul. În cazul în care, în urma consultărilor, statul membru decide, totuși, să acorde licența, acesta notifică statul sau statele membre care au exprimat refuzul, prezentând o explicație detaliată a raționamentului său.

(2) Decizia de a transfera sau refuza transferul oricărei tehnologii sau echipament militar rămâne de competență națională a fiecărui stat membru. Se consideră ca refuz de a acorda o licență atunci când statul membru a refuzat să autorizeze vânzarea sau exportul efectiv al tehnologiei sau echipamentului militar în cauză, dacă altfel vânzarea ar fi avut loc sau contractul respectiv ar fi fost încheiat. În acest sens, un refuz notificabil poate include, în conformitate cu procedurile naționale, refuzul permisiunii de a începe negocierile sau un răspuns negativ la o solicitare inițială oficială în legătură cu o anumită comandă.

(3) Statele membre păstrează confidențialitatea cu privire la astfel de refuzuri și consultări și nu le folosesc pentru avantaje comerciale.

Articolul 5

Licențele de export se acordă numai pe baza unei cunoașteri prealabile a utilizării finale în țara de destinație finală. În general, acest lucru necesită o verificare amănunțită a certificatului sau documentației corespunzătoare și/sau a oricărei alte forme de autorizație emise de către țara de destinație finală. Atunci când se analizează cererile pentru licențe de export de tehnologie sau echipament militar în scopuri de producție în țări terțe, statele membre țin seama, în special, de utilizarea potențială a produsului finit în țara de producție și de riscul ca produsul finit să fie deviat sau exportat unui utilizator final indezirabil.

Articolul 6

Fără a aduce atingere Regulamentului (CE) nr. 1334/2000, criteriile de la articolul 2 din prezenta poziție comună și procedura de consultare prevăzută la articolul 4 se aplică, de asemenea, statelor membre în ceea ce privește produsele și tehnologia cu dublă utilizare, precizate în anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 1334/2000, atunci când există motive întemeiate să se creadă că utilizatorul final al unor astfel de produse sau tehnologii vor fi forțele armate sau forțe interne de securitate sau alte entități similare din țara de destinație. Trimiterile din prezenta poziție comună la tehnologie sau echipament militar se interpretează ca incluzând astfel de produse sau tehnologii.

Articolul 7

Pentru a maximiza eficiența prezentei poziții comune, statele membre conlucrează în cadrul PESC pentru a-și consolida cooperarea și pentru a promova convergența în domeniul exporturilor de tehnologie și echipament militar.

Articolul 8

(1) Fiecare stat membru transmite tuturor celorlalte state membre, în condiții de confidențialitate, un raport anual cu privire la exporturile sale de tehnologie și echipament militar și la punerea în aplicare a prezentei poziții comune.

(2) Un raport anual al UE, întocmit pe baza contribuțiilor tuturor statelor membre, se înaintează Consiliului și se publică în seria C a *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*.

(3) În plus, fiecare stat membru care exportă tehnologie sau echipament de pe Lista comună a UE cuprinzând produsele militare publică un raport național privind exporturile sale de tehnologie și echipament militar, conținutul acestuia fiind în conformitate cu legislația internă și, după caz, va furniza informații pentru raportul anual al UE privind punerea în aplicare a prezentei poziții comune, astfel cum este prevăzut în ghidul de utilizare.

Articolul 9

Statele membre analizează împreună, după caz, în cadrul PESC, situația destinatarilor potențiali sau reali ai exporturilor de tehnologie și echipament militar din statele membre în lumina principiilor și a criteriilor prezentei poziții comune.

Articolul 10

Deși statele membre pot lua în considerare, după caz, efectul avut de exporturile propuse asupra intereselor lor economice, sociale, comerciale și industriale, acești factori nu aduc atingere aplicării criteriilor de mai sus.

Articolul 11

Statele membre depun toate eforturile pentru a încuraja alte state care exportă tehnologie sau echipament militar să aplice criteriile prezentei poziții comune. Acestea fac în mod regulat schimb de experiență cu acele țări terțe care aplică criteriile în

politicile lor de control al exporturilor de tehnologie și echipament militar, precum și în ceea ce privește aplicarea criteriilor.

Articolul 12

Statele membre se asigură că legislația internă le permite să controleze exportul de tehnologie și echipament de pe Lista comună a UE cuprinzând produsele militare. Lista comună a UE cuprinzând produsele militare funcționează drept punct de referință pentru listele naționale de tehnologie și echipament militar ale statelor membre, dar nu le înlocuiește în mod direct.

Articolul 13

Ghidul de utilizare al Codului de conduită al Uniunii Europene privind exporturile de echipament militar, care este revizuit în permanență, servește drept orientare pentru punerea în aplicare a prezentei poziții comune.

Articolul 14

Prezenta poziție comună produce efecte de la data adoptării.

Articolul 15

Prezenta poziție comună se revizuieste la trei ani de la data adoptării sale.

Articolul 16

Prezenta poziție comună se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 8 decembrie 2008.

Pentru Consiliu
Președintele
B. KOUCHNER